

i Virkeligheden ikke kan afgøres i Øjeblikket. Det trænger sig dog uvilkaarligt frem, og det har ogsaa hist og her gjort sig gældende i det foreliggende Lovforslag, for Resten ogsaa i den Beværterlov, hvorunder vi lever. Det har dog ikke hidtil drejet sig om almindeligt Landsforbud, og selve Ædruelighedskommissionen, der har haft Sagen til Overvejelse i lang Tid, har ikke endnu taget Stilling til Forbudsspørgsmaalet. Man maa da i alt Fald formene, at en Løsning heraf kun kan ske i flere Tempi.

Om det foreliggende Lovforslag maa jeg sige, at det forekommer mig meget moderat, selv om man baade fra Afholdsvennerne og Forbudsfjendernes Side vil kunne finde visse Mangler derved. Kampen mod Alkoholismen er øjensynlig en international Kamp, der føres selv i bolschevnikiske Lande, hvor man tager meget skarpt Standpunkt mod Brugen af Alkohol og kræver fortsatte Indskrænkninger, hvorved Lovgivningen tages til Hjælp. Det er ganske klart, at man ved det foreliggende Lovforslag ogsaa tilsigter at skærpe Bestemmelserne. Man vil have færre Værtshuse uden Hensyn til, at mange Værtshuse utvivlsomt fremmer Drikkeriet. Man vil have kortere Bevillingstid, fordi man derved, mener man — og jeg tror med Rette —, vil faa bedre Indseende med, hvorledes hele denne Ordning vil virke, hvorledes Indehavere af Restaurationer og Værtshuse fører deres Forretninger, og man vil endelig, hvad der er det vigtigste Punkt, lovfæste Kommuneafstemning. Skønt Lovforslaget forekommer mig at være ret moderat, og skønt man vistnok havde ventet sig endnu radikalere Foranstaltninger, har det alligevel, som det her foreligger, vakt Ængstelse hos adskillige. Det ærede Medlem fra Gentofte (Abrahamsen), der for Resten er min Rigsdagsmand, men med hvem jeg ganske vist ikke deler politiske Meninger, og med hvem jeg heller ikke kan siges at være enig, naar det drejer sig om det foreliggende Lovforslag, fremførte en gammel og ofte anført Udtalelse om, at alt, hvad der indskrænker Friheden, er Tvang, og det findes, syntes han, ofte hos Folk, der i videst mulig Udstrækning kræver politisk Frihed, men som alligevel samtidig kan gaa med til at indskrænke deres Medmeneskers Ret til at leve, som de ønsker. Jeg bliver altid noget ilde berørt, naar jeg hører Tale om, at Afholdsfolk vil indskrænke den personlige Frihed. Jeg er selv Afholdsmand, og under Hensyn til, at

jeg samtidig er Socialdemokrat, har jeg aldrig kunnet forlige mig med, at man vil søge at indskrænke andres Frihed udover det, som man maa sige er Lovgivningens Pligt i Almindelighed. Som det allerede er nævnt her: vi vedtager ikke en eneste Lov, som ikke paa en eller anden Maade griber ind i den personlige Frihed, i Retten til at leve, som Mennesket ønsker og vil, uden Hensyn til Omgivelserne. Vi er alle bundne i den Henseende. Der er ingen Tvivl om, at vi, som laver Love her — og maaske ofte for mange Love —, søger gennem disse Love at give hver den Plads, paa hvilken han eller hun skal staa, og gardere andre mod Overskridelse af den personlige Frihed.

Naar man nu mener, at man paa dette Omraade i alt Fald skulde have Lov til at bestemme, hvorvidt man vil drikke eller ikke, hvorvidt Alkohol skal have Borgerret eller ikke, vil jeg dertil sige, at det kan være smukt at tale i den personlige Friheds Navn, men hvor mange, f. Eks. Kvinder og Børn, lider ikke under den Frihed, en Mand har haft til at bruge sine Penge, som han vilde, færdes, hvor han ønskede, til kort sagt at kræve for sig en Frihed, der gik ud over dem, der ingen Indfyldelse havde til at protestere mod disse — ikke Udslag, men Misbrug af Frihed? Og hvis man vilde undersøge de Virkninger, Alkoholnydelsen har for hele vort Samfund, for Tusinder af Hjem, for hele den opvoksende Ungdom, tror jeg, man ofte vilde være en lille Smule betænkelig ved at mene, at hvert Individ skal være Herre over sig selv og selv bestemme over sin Frihed, og at det er en Krænkelse af Friheden, hvis nogen vover at ville lovgive paa dette Omraade. Man har Lov til at mene, at hvert enkelt Individ skal være i Besiddelse af Frihed og Ret til at leve sit Liv, som han vil, at det er urigtigt, naar andre blander sig deri, og at Lovgivningen skulde holde sig derfra, men vi her kan ikke se Sagen paa den Maade og har heller ikke gjort det siden 1873, da de første Indskrænkninger i Næringsfriheden kom. Vi maa tværtimod opfatte vor Rolle som værende den, at vel bejler vi til Vælgernes Gunst, og vel tror vi paa den almindelige Valgret, og vel kan man ophøje dette til den kendte Sætning: Folkets Røst er Guds Røst, men samtidig har vi den Opgave at skulle vejlede og opdrage. Befolkningen kræver saadan Opdragelse; paa det Omraade, her er Tale om, er man endnu langt tilbage, man sværger endnu til de gamle Guder, man tror paa Alkoholens